

SPED2100, Sensorveiledning

Oppgave 1:

1. Psykososiale vansker og relasjoner mellom barn
 - a. Redegjør for hva psykososiale vansker kan innebære.
 - b. Drøft betydningen relasjoner mellom barn kan ha relatert til psykososiale vansker i skole og/eller barnehage

Generelt

Struktur og omfang

Det er fordelaktig om kandidatene leverer godt strukturerte besvarelser. I forelesning har vi arbeidet med hvordan oppgaver kan struktureres. Det har også blitt gitt veiledning på at samtlige begreper i oppgaveteksten skal bli gjort rede for, og drøftet. Kandidatene har blitt oppmuntret til å gjøre egne avgrensninger dersom de ønsker dette.

Referanser

Det kreves ikke at kandidatene har fullstendig litteraturliste, men det kan være fordelaktig om de viser til de referansene de anvender. Dette er dog ikke et krav.

Oppgave 1a:

Kandidatene bør kjenne til hva psykososiale vansker innebærer. I forelesning har det blitt omtalt at psykososiale vansker har en psykisk og en sosial dimensjon. Disse henger sammen (Kokkersvold, 2014). Terminologi knyttet til psykososiale vansker varierer. Forskere anvender begreper som atferdsvansker, utagerende atferd, innagerende atferd, sosiale og emosjonelle vansker, atferdsproblemer og lignende. Dersom kandidatene påpeker dette regnes det som positivt. Det er mulig at kandidatene avgrenser til en av de nevnte begreper, hvilket bør aksepteres.

Relasjoner mellom barn er omtalt i von Tetzchner (2012), kapittel 21. Momenter som omtales i kapittelet (og som har blitt adressert i forelesning) er: vennskap, popularitet, sosialisering, tilpasning, horisontale og vertikale relasjoner. Kandidatene bør kjenne til hva forfatteren sier om et eller flere av disse. Det forventes ikke at kandidatene skal ha dybdekunnskap, men en grunnleggende forståelse bør utvises. For å illustrere hvordan elever kan streve med relasjoner har Befring og Duesunds (2012) kapittel om relasjonsvansker blitt knyttet til momentene som omtales i von Tetzchner (2012).

Oppgave 1b:

I drøfting bør kandidatene illustrere hvordan elever kan ha vansker med å etablere positive relasjoner til andre elever og/eller lærere. Kandidatene kan også drøfte hvordan gode relasjoner kan fungere som beskyttelsesfaktor for utvikling av psykososiale vansker. I tillegg

kan det være et alternativ om studentene knytter begrepet relasjoner til læringsbegrepet. Det kan også være fordelaktig om kandidatene påpeker at psykososiale forhold og akademisk læring er tett sammenknyttet.

Øvrige bemerkninger

I forelesning som omhandlet akademisk skriving ble det arbeidet med noen tidligere eksamensoppgaver relatert til psykososiale vansker. Studentene bør få stå relativt fritt til å velge sitt fokus innenfor den gitte oppgaveteksten. Det er derfor viktig at sensorene utviser fleksibilitet i sin vurdering ettersom psykososiale vansker er et bredt felt. Hva angår avgrensninger bør dette aksepteres såfremt de er faglig funderte og relatert til oppgaveteksten. Selvstending tenkning bør belønnes. Avslutningsvis minnes sensorene på at kandidatene på dette emnet fortsatt er tidlig i sitt utdanningsløp. Kravene til svært substansiell drøfting bør derfor ikke være for høye. Ansatser til drøfting bør belønnes.

Forslag til litteratur:

- Pensum adressert i forelesning
 - Von Tetzchner, S. (2012). *Utviklingspsykologi*. 2. Utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 21
 - Woolfolk, A. (2016). *Educational Psychology*. 13th Edition. England: Pearson. Kap. 7
- Øvrig litteratur:
 - Befring, E., & Duesund, L. (2012). Relasjonsvansker. Psykososial problematferd. In E. Befring & R. Tangen (2012). *Spesialpedagogikk* (448-470). Oslo: Cappelen
 - Duesund, L., & Ødegård, M. (2018). Students' perceived experience of disruptive behavior in schools. *Nordic Studies in Education*, 38(2), 138-154
 - Duesund, L., & Ødegård, M. (2018). Students' perception of reactions towards disruptive behavior in Norwegian and American schools. *Emotional and Behavioral Difficulties*. doi: [10.1080/13632752.2018.1469847](https://doi.org/10.1080/13632752.2018.1469847)
 - Duesund, L. (2017). Fellesskap og klasser med uro. In S. Nilsen (Ed.) *Inkludering og mangfold – sett i et spesialpedagogisk perspektiv* (155-180). Oslo: Universitetsforlaget
 - Duesund, L. (2014). Uro i skolen. In J.H Stray & L. Wittek (Eds.) *Pedagogikk – en grunnbok* (568-584). Oslo: Cappelen Akademisk
 - Lund, Ingrid (2012): *Det stille atferdsproblemet - Innagerende atferd i barnehage og skole*, Bergen: Fagbokforlaget.
 - Rygvold og Ogden red. (2017): *Innføring i spesialpedagogikk, kap. 4 (atferdsproblemer og sosial kompetanse blant barn og unge)*

- Ødegård, M. (2017). A comparative study of disruptive behavior between schools in Norway and the United States. A conceptual and empirical exploration of disruptive behavior in schools (Doctoral dissertation). University of Oslo, Oslo.
- Ødegård, M. (2014). Uro i skolen og den menneskelige væremåte. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 98(3), 203-212